

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

1

Том 1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 1

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 1. – 772 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Ругало Богдан Андрійович

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ
МІЖНАРОДНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ 288

Taylor Alla

SOME THOUGHTS REGARDING WOMEN'S RIGHTS ADVOCACY IN ISLAMIC STATES 291

Фасій Анастасія Володимирівна

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСІБ З ПСИХІЧНИМИ
РОЗЛАДАМИ 293

Чернявський Марк Віталійович

АДАПТАЦІЯ МИРОТВОРЧИХ ОПЕРАЦІЙ ООН ДО СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: ГІБРИДНІ
ЗАГРОЗИ, ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА КІБЕРБЕЗПЕКА 297

Чорний Інеса

ІННОВАЦІЙНІ ЮРИДИЧНІ ПІДХОДИ ДО НОВИХ ВИКЛИКІВ У ПОЛЯРНИХ МОРСЬКИХ
ЗОНАХ: ЗМІЦНЕННЯ МІЖНАРОДНОГО УПРАВЛІННЯ В АРКТИЦІ ТА АНТАРКТИЦІ 300

СЕКЦІЯ 6. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ МОРСЬКОЇ ТА МИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Кормич Борис Анатолійович

ЕКОЛОГІЧНА СТРАТЕГІЯ ДЛЯ МОРСЬКИХ ПОРТІВ УКРАЇНИ: ПРАВОВИЙ БАЗИС І
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗУСИЛЛЯ 304

Аверочкіна Тетяна Володимирівна

ЩОДО ПРОТИДІЇ ЗАБРУДНЕННЮ ПОВІТРЯ ВІД МОРСЬКОЇ ТА ПОРТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ .. 307

Федотов Олексій Павлович, Назарко Артем Аркадійович

АВТОРИЗАЦІЯ НА ПРОВАДЖЕННЯ МИТНОЇ БРОКЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРАВОВИЙ
АСПЕКТ 311

Батанова Людмила Олександрівна

ЗНАЧЕННЯ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ПРИ ВИРІШЕННІ МИТНИХ СПОРІВ 315

Коваль Наталія Олексіївна

ОНОВЛЕНА НАЦІОНАЛЬНА ТРАНСПОРТНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ ТА РОЗВИТОК
ВНУТРІШНЬОГО ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ 318

Малеева Ганна Леонідівна

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВИННИХ
ОСІБ ЗА ЗАБРУДНЕННЯ МОРЯ 321

Сергєєв Юрій Володимирович

МОРСЬКА БЕЗПЕКА ТА ОХОРОНА ПІДВОДНИХ КАБЕЛІВ: ПЛАН ДІЙ ЄС 324

Барановська Валентина Федорівна

РЕФОРМУВАННЯ ПІДХОДІВ ДО ЕКОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ 329

Гайдаржи Роман Андрійович

ДЕЯКІ НОВІ ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ В ЧАСТИНІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ МИТНОГО СКЛАДУ,
СКЛАДУ ТИМЧАСОВОГО ЗБЕРІГАННЯ 332

СЕКЦІЯ 7. ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СУДОУСТРОЮ, ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРАТУРИ, ІНШИХ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, АДВОКАТУРИ

Бакайнова Нана Мезенівна

СТАНДАРТИ ДИСЦИПЛІНАРНОГО ПРОВАДЖЕННЯ СТОСОВНО АДВОКАТА 337

Косюта Михайло Васильович

СПЕЦІАЛІЗОВАНА ЕКОЛОГІЧНА ПРОКУРАТУРА 342

Костенко Сергій Костянтинович

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРОКУРОРІВ: НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА ТА
ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ 345

Свида Олексій Георгійович

ДОБІР КАНДИДАТІВ НА СУДДІВСЬКІ ПОСАДИ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ 348

13. Ukrainian Biodiversity Information Network. URL: <https://ukrbio.net>

14. SaveEcoBot. URL: <https://www.saveecobot.com>

Ключові слова: публічне адміністрування, контроль, нагляд, екоінспекція, екологічний контроль, морське середовище, екологічна безпека, добре урядування, громадська участь.

Keywords: public administration, control, supervision, eco-inspection, environmental control, marine environment, environmental safety, good governance, public participation.

Гайдаржи Роман Андрійович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри морського та митного права*

ДЕЯКІ НОВІ ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ В ЧАСТИНІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ МИТНОГО СКЛАДУ, СКЛАДУ ТИМЧАСОВОГО ЗБЕРІГАННЯ

Науково-практична проблематика у сфері митної справи, яка передусім пов'язана із розміщенням та перебуванням товарів на відповідальному зберіганні під митним контролем на митному складі або складі тимчасового зберігання, а також подальшим випуском товарів у обіг з цих складських територій є значно актуальною, враховуючи новації у світлі Закону України від 22.08.2024 р. № 3926-IX «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу» (далі – Закон України № 3926-IX) [1].

Під час провадження зовнішньоекономічної діяльності (далі – ЗЕД), суб'єкти такої діяльності, так би мовити «не від гарного стану справ» поміщують номенклатуру своїх товарів під митний контроль на територіях складської інфраструктури зі спеціальним митним статусом. Замість того, щоб як най шоріше здійснити митне оформлення товарів (здійснити введення їх в обіг) платники податків, що здійснюють ЗЕД (наприклад, підприємство-імпортер) мають нести додаткові фінансові витрати (в наслідок ускладнення імпоротної операції), які спрямовані на розміщення товарів під митний контроль на складські потужності інфраструктурних об'єктів зі спеціальним митним статусом. Більшість питань, які ускладнюють імпортну операцію платники податків, що здійснюють ЗЕД, виникають при нехтуванні законодавством України з питань митної справи та/або правилами зовнішньоекономічної діяльності на території України. Однак, як би це парадоксально не звучить але розміщення товарів під митний контроль на складські потужності інфраструктурних об'єктів зі спеціальним митним статусом (відповідальне митне збереження) дозволяє вирішити, а в деяких випадках й виправити цілий комплекс складних питань, які виникають у підприємства-імпортера під час реалізації імпортних операцій. До цих питань можливо віднести звільнення від товару транспортний засіб комерційного призначення (не перетворюючи його на «склади на колесах»), якщо казати про автомобільний тран-

спортний засіб), якщо з деяких причин митне оформлення товарів (здійснення введення їх в обіг) не може розпочатися у найбільш короткий строк; відстрочення у наданні митним органам необхідних дозвільних документів, що вимагаються, наприклад при поміщенні під митний режим імпорту (випуску у вільний обіг), які на даний момент відсутні у платника податків, що здійснює ЗЕД або їх немає у нього взагалі; виконання проміжних процедур (сортування, перепакування, підготовка роздрібної упаковки для товарних партій для їх подальшого продажу тощо) з товарами, що зберігаються на складських потужностях складської інфраструктури зі спеціальним митним статусом; поміщення товарів під митний контроль на митний склад, склад тимчасового зберігання на задалегідь визначений строк – до моменту виникнення сприятливих економічних умов, що забезпечать можливість подальшого митного оформлення товарів у тому чи іншому митному режимі.

Таб.

Найменування митниці	Кількість складів, які функціонують у зоні діяльності митниці	Кількість складів, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях України	Кількість складів, на яких були відсутні товари протягом 2024 року	Кількість складів, на яких знаходились товари протягом 2024 року, але розміщень товарів із використанням митних декларацій у 2024 році не було	Кількість складів, на яких було розміщення до 10 партій товарів	Кількість складів, на яких було розміщення понад 11 партій товарів
Митний склад						
Всього	253	14	44	18	46	131
Київська	68	0	6	2	13	47
Одеська	32	0	8	4	2	18
Дніпровська	18	0	5	0	3	10
Закарпатська	17	0	3	0	1	13
Енергетична	14	0	6	0	4	4
Черкаська	12	0	3	0	2	7

Склад тимчасового зберігання						
Всього	230	25	61	5	48	91
Київська	31	0	4	2	4	21
Запорізька	19	7	5	0	3	4
Одеська	15	0	8	0	2	5

Найменування митниці	Кількість складів, які функціонують у зоні діяльності митниці	Кількість складів, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях України	Кількість складів, на яких були відсутні товари протягом 2024 року	Кількість складів, на яких знаходились товари протягом 2024 року, але розміщень товарів із використанням митних декларацій у 2024 році не було	Кількість складів, на яких було розміщення до 10 партій товарів	Кількість складів, на яких було розміщення понад 11 партій товарів
Полтавська	15	0	1	0	9	5
Львівська	14	0	4	1	3	6
Донецька	12	12	0	0	0	0

[2; С.4].

Наведена в таб. статистична інформація Держмитслужби за 2024 рік щодо діяльності (завантаженості) митних складів, складів тимчасового зберігання надає всебічне та розгорнуте бачення основних тенденцій в галузі складської інфраструктури зі спеціальним митним статусом (див. таб.). Так, кількість складів, які функціонують у зоні діяльності митниць Держмитслужби, становлять: митні склади – 253, склади тимчасового зберігання – 230. Головна привабливість для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності при використанні митних складів полягає у значно більших строках знаходження товарів на їх складських площах у порівнянні зі складами тимчасового зберігання. Переважна кількість митних складів знаходиться у зоні відповідальності Київської, Одеської, Дніпровської, Закарпатської, Енергетичної, Черкаської митниць Держмитслужби. При цьому найбільша чисельність складів тимчасового зберігання знаходиться у зоні обслуговування Київської, Запорізької, Одеської, Полтавської, Львівської, Донецької митниць Держмитслужби. Кількість складів, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях України, дорівнює наступним показникам: 14 – митні склади, а 25 – склади тимчасового зберігання. Дуже неприємним дзвінком для діяльності такого виду підприємств в галузі митної справи є певна кількість складів, на яких були відсутні товари протягом усього 2024 року: 44 – митні склади та відповідно, – 61 – склади тимчасового зберігання. Також статистична звітність Держмитслужби ставить наголос на кількості складів, на яких було розміщення до 10 партій товарів та понад 11 партій товарів в розрізі по митницям Держмитслужби, а також кількість складів в розрізі по митницям Держмитслужби, на яких знаходились товари протягом 2024 року, але розміщень товарів із використанням митних декларацій у 2024 році не було.

Законом України № 3926-IX було запроваджено європейську модель типів митних складів. Митний склад може бути відкритого або закритого типу [ч.2 ст. 424 МКУ; 3]. Митний склад відкритого типу може бути типу I-III: тип (I) збе-

рігання та декларування товарів у митний режим митного складу покладено на утримувача митного складу та на утримувача митного режиму; тип (II) зберігання та декларування товарів у митний режим митного складу покладено виключно на утримувача митного режиму; тип (III) утримувач складу – митний орган [ч.4 ст. 424 МКУ; 3]. Склад тимчасового зберігання не має свого поділу за певними типами, як це передбачено для митного складу відкритого типу.

Важливою новітню дефініцію при розміщенні товарів на митний склад, склад тимчасового зберігання в обов'язковому порядку надається забезпечення сплати митних платежів з гарантією [С.13; 4]. Так, протягом трьох місяців, з дня набрання чинності Закону України № 3926-IX (починаючи з 20 квітня 2025 року), усі товари, які зберігаються на митних складах, складах тимчасового зберігання обов'язково мають бути поміщені у відповідний митний режим (імпорт (випуск у вільний обіг); реекспорт; транзит) або забезпечено сплату митних платежів (зарезервувати митні платежі або надати гарантію на забезпечення сплати митних платежів). Це передусім пов'язано з тим, що відповідно до законодавчих нововведень Закону України № 3926-IX, зберігання товарів під митним контролем потребує вже засобів гарантування сплати митних платежів. Тобто, виходячи з цих законодавчих змін, особи які під час провадження своєї діяльності є учасниками відносин, що регулюються законодавством України з питань митної справи (експортери, імпортери, перевізники, власники складів зі спеціальним митним статусом тощо) повинні здійснити митне оформлення товарів або забезпечити гарантування сплати митних платежів, щоб товари зберігалися й надалі на складських площах митного складу, складу тимчасового зберігання. Хотілось би зазначити, що раніше, до вступу у дію положень Закону України № 3926-IX (19 квітня 2025 року), однією з важливіших причин чому платники податків в процесі реалізації зовнішньоекономічних угод розміщували товари з їх подальшим збереженням під митним контролем на митних складах, складах тимчасового зберігання була можливість відтермінування (відстрочення) сплати митних платежів на певний строк зберігання товарів (передбачений Митним кодексом України для митних складів, складів тимчасового зберігання).

Що важливе, так це те, що з дня набрання чинності положень Закону України № 3926-IX, товари на тимчасове зберігання під митним контролем розміщуються на складські потужності складів тимчасового зберігання виключно на підставі декларації тимчасового зберігання.

Особливо слід зазначити, що значно розширено перелік звичайних дозволених операцій з товарами, що розміщуються та у подальшому зберігаються на митних складах, складах тимчасового зберігання. *Митний склад*: 1) навантаження, вивантаження, перевантаження...; 5) консервація шляхом пастеризації, стерилізації, опромінення або додавання консервантів; 10) обробка, що складається з видалення плодоніжок та/або кісточок з фруктів, розрізання та подрібнення сушених фруктів або овочів, регідратація, дегідратація фруктів, навіть якщо це призводить до зміни коду згідно з УКТ ЗЕД; 11) знесолення, чистка та вичинка

шкур; 19) будь-які інші звичайні операції з товарами, крім вищезазначених, призначені для їх збереження, покращення зовнішнього вигляду чи товарної якості або підготовки до розповсюдження чи продажу, за умови що такі операції не змінюють характер та/або не покращують характеристики товарів, з якими проводяться такі операції. *Склад тимчасового зберігання*: 1) навантаження, вивантаження, перевантаження, переміщення товарів у межах складу з метою раціонального розміщення, провітрювання, сушіння (у тому числі зі створенням потоку тепла), чищення, видалення пилу, усунення пошкодження упаковки, простий ремонт пошкоджень, що виникли під час транспортування або зберігання, нанесення або видалення захисного покриття для транспортування; транспортувалися в розібраному стані; 3) інвентаризація, взяття проб та зразків, сортування, розкладання, просіювання, механічна фільтрація та зважування; 6) боротьба із шкідниками, обробка від паразитів; 7) захист від корозії [ст. 73⁶ МКУ; 3].

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу : Закон України від 22.08.2024 р. № 3926-IX. *Офіційний вісник України*. 2024. № 95. Ст. 6108.

2. Законодавчі зміни, пов'язані з набранням чинності Закону України від 22.08.2024 № 3926-IX «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу». Інформаційний бюлетень (призентація). Департамент авторизації, надання адміністративних послуг та контролю Державної митної служби України. 2025. С. 16.

3. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. *Урядовий кур'єр*. 2012. № 86 (4730). С. 9-26. № 87 (4731). С. 9-25.

4. Про внесення змін до Митного кодексу України : лист Державної митної служби України від 07.11.2024 р. № 3/17-02/7/7658.

Ключові слова: митний склад, склад тимчасового зберігання, платник податків, товар, зовнішньоекономічна діяльність.

Keywords: customs warehouse; temporary storage warehouse; taxpayer; foreign economic activity; goods.